

Бухгалтерський облік, аналіз та аудит (за видами діяльності)

УДК 338.33:631.11

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.14648946>

Шляхи інтеграції діджиталізації в управління податками: досвід вітчизняної і світової стратегії

Людвенко Дмитро Віталійович

доктор економічних наук, доцент, старший науковий співробітник відділу економіки регіонального розвитку та прогнозування ННЦ «Інститут аграрної економіки», 03127, м. Київ, вул. Героїв Оборони, 10,
<https://orcid.org/0000-0002-7908-5718>

Томілова-Яремчук Надія Олександрівна

кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування Білоцерківського національного аграрного університету, 09117, Київська обл., м. Біла Церква, пл. Соборна, 8/1, <https://orcid.org/0000-0001-6409-7487>

Крупа Наталія Миколаївна

кандидат біологічних наук, доцент, доцент кафедри садово-паркового господарства Білоцерківського національного аграрного університету, 09117, Київська обл., м. Біла Церква, пл. Соборна, 8/1,
<https://orcid.org/0000-0002-5299-3580>

Непочатенко Андрій Вікторович

кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри підприємництва, торгівля та біржової діяльності Білоцерківського національного аграрного університету, 09117, Київська обл., м. Біла Церква, пл. Соборна, 8/1,
<https://orcid.org/0000-0002-0809-8482>

Камінецька Оксана Валеріївна

кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри геодезії та землеустрою Білоцерківського національного аграрного університету, 09117, Київська обл., м. Біла Церква, пл. Соборна, 8/1, [https://orcid.org/ 0000-0002-1576-6477](https://orcid.org/0000-0002-1576-6477)

Прийнято: 29.12.2024 | Опубліковано: 13.01.2025

***Анотація.** У статті досліджено окремі аспекти досвіду різних країн у цифровій модернізації податкових систем, визначено ключові виклики та переваги таких трансформацій, що дозволило визначити основні фактори, які впливають на успішність цього процесу. Дослідження спрямоване на вивчення та узагальнення досвіду різних країн у впровадженні цифрових технологій у податковій сфері з акцентом на розумінні ефективності та перспектив цифровізації систем адміністрування податків. Автори детально аналізують такі фактори впливу на адміністрування податків, як ефективність інформаційних технологій, ступінь впровадження та інтеграції цифрових рішень, рівень довіри до цифрових платформ. Враховуючи динаміку розвитку цифрових технологій та їх вплив на міжнародні економічні відносини, аналіз демонструє можливості гармонізації податкового законодавства для адаптації до нових викликів. Результати аналізу можуть бути використані для розробки ефективних стратегій цифрової трансформації у сфері оподаткування як на національному, так і на міжнародному рівнях.*

***Метою статті** є порівняльна характеристика податкового навантаження європейських країн, визначення сучасних підходів до інтеграції діджиталізації в управління податками, вивчення ефективних інструментів цифровізації вітчизняних податкових органів, а також дослідження світового досвіду для формування рекомендацій щодо покращення податкового адміністрування.*

Методи дослідження. Аналіз літератури та нормативних документів; порівняльний аналіз; метод системного підходу; синтез та узагальнення.

Результати дослідження. Цифрова модернізація визначена як основа сталого розвитку податкових систем у сучасній глобальній економіці. Досліджено, що отриманні результати можуть служити основою для розробки стратегій цифровізації в управлінні податками, сприяючи підвищенню ефективності бізнес-процесів, оптимізації управлінських рішень та збільшенню конкурентоспроможності компаній в умовах сучасного ринкового середовища.

Ключові слова: цифрова модернізація, податкове адміністрування, автоматизація, прозорість, національний та зарубіжний досвід, виклики, рекомендації.

Ways to Integrate Digitalization into Tax Management: Experience of Domestic and Global Strategy

Dmytro Liudvenko

Doctor of Economic Sciences, Docent, Senior Research Officer of Department of Economics of Regional Development and forecasting of the NSC «Institute of Agrarian Economics», 03127, Kyiv, str. Defense Heroes, 10,
<https://orcid.org/0000-0002-7908-5718>

Nadiia Tomilova-Yaremchuk

PhD (Economics), Docent, Associate Professor of Department of Accounting and taxation Bila Tserkva National Agrarian University, 09117, Kyiv region, Bila Tserkva, square Soborna, 8/1, <https://orcid.org/0000-0001-6409-7487>

Nataliia Krupa

PhD (Biological), Docent, Associate Professor of the Department of Gardening and Park Management Bila Tserkva National Agrarian University, 09117, Kyiv region, Bila Tserkva, square Soborna, 8/1, <https://orcid.org/0000-0002-0809-8482>

Andriy Nepochatenko

PhD (Economics), Docent, Associate Professor of the Department of Entrepreneurship, Trade and Exchange Activities, 09117, Kyiv region, Bila Tserkva, square Soborna, 8/1, <https://orcid.org/0000-0002-0809-8482>

Oksana Kaminetska

PhD (Economics), Docent, Associate Professor of the Department of Geodesy and Land Management Bila Tserkva National Agrarian University, 09117, Kyiv region, Bila Tserkva, square Soborna, 8/1, <https://orcid.org/0000-0002-1576-6477>

Abstract. *The article examines certain aspects of the experience of different countries in the digital modernization of tax systems, identifies the key challenges and benefits of such transformations, and allows to determine the main factors that affect the success of this process. The research aims to study and summarize the experience of different countries in implementing digital technologies in the tax area with a focus on understanding the effectiveness and prospects of digitalization of tax administration systems. The authors analyze in detail such factors influencing tax administration as the efficiency of information technology, the degree of implementation and integration of digital solutions, and the level of trust in digital platforms. Taking into account the dynamics of digital technologies and their impact on international economic relations, the analysis demonstrates the possibilities of harmonizing tax legislation to adapt to new challenges. The results of the analysis can be used to develop effective strategies for digital transformation in the field of taxation at both the national and international levels.*

***The purpose of the article** is to compare the tax burden of European countries, identify modern approaches to integrating digitalization into tax administration, study effective tools for digitalization of domestic tax authorities, and study international experience to formulate recommendations for improving tax administration.*

***Methods of research.** Analysis of literature and regulatory documents; comparative analysis; method of systematic approach; synthesis and generalization.*

***Results of the study.** Digital modernization is defined as the basis for the sustainable development of tax systems in the modern global economy. It is proved that the results obtained can serve as a basis for developing digitalization strategies in tax management, contributing to improving the efficiency of business processes, optimizing management decisions and increasing the competitiveness of companies in the current market environment.*

***Keywords:** digital modernization, tax administration, automation, transparency, national and foreign experience, challenges, recommendations.*

Постановка проблеми. Нині, фіскальна діджиталізація займає ледь не основне місце для всіх учасників економічних та фінансових відносин у веденні господарської діяльності. Стейкхолдери бажають отримувати інформацію швидко, зручно та зрозуміло. Водночас, діджиталізація та передові технології набувають все більшого значення в оподаткуванні та інших галузях. Електронні сервіси в системі адміністрування податків створюються з метою підвищення ефективності роботи податкових органів та спрощення процедур обчислення, декларування та сплати податків. Однак ці сервіси успішно функціонують і все ще потребують вдосконалення та розширення.

Учасники економічних та фінансових процесів активно цікавляться аспектами діджиталізації в оподаткуванні, прагнучи забезпечити оперативність та зручність отримання інформації. Це особливо важливо в

умовах стрімкого розвитку цифрових технологій, що зумовлює необхідність постійного вдосконалення та розширення функціоналу електронних сервісів відповідно до сучасних вимог та потреб учасників ринку. Такий напрям розвитку не лише сприяє підвищенню ефективності адміністрування податків, а й створює зручні та інноваційні інструменти для суб'єктів господарювання та платників податків.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Окремі теоретичні аспекти зазначеної проблематики вивчали ціла когорта вчених як: О. Басюк [9], О. Глущенко, А. Хмельков, О. Дячек, В. Бабаєв, С. Громов [11]. Певні аспекти процесу цифровізації публічного адміністрування розкривають праці І. Вороненка та інших дослідників [12]. Проблематика впровадження в Україні технологій електронного урядування та взаємодії державної інституцій мають місце у працях Ж. Жигалкевича, Р. Залуцького [15], Д. Носенка [17]. Серед іноземних науковців, питаннями цифровізації публічного адміністрування приймають участь такі вчені як: Ф. Мюллер, Б. Катці, К. Шедлер, Р. Гольд, Б. Фолтінгс, М. Бірлер, П. Норіс та інші [2, 3]. Цифрова інтеграція податкового адміністрування є темою численних наукових експериментів, звітів міжнародних організацій та публікацій, які висвітлюють її вплив на ефективність, прозорість і адаптивність податкових систем у сучасному світі. В даному аналізі зосереджено увагу на основних напрямках досліджень у зазначеній сфері.

Звіти МВФ та Світового банку. Документи зазначених організацій доводять, що цифрові технології допомагають скоротити адміністративні витрати, підвищити податкову дисципліну та зменшити тіньову економіку. У звітах Світового банку наводяться успішні кейси (наприклад, Естонії та Бразилії), які демонструють вплив автоматизації та інтеграції даних на зменшення ухилення від сплати податків [6].

ОЕСР (Організація економічного співробітництва та розвитку). В аналізі ОЕСР приділено увагу глобальній ініціативі BEPS (Base Erosion and Profit Shifting), яка підкреслює важливість цифрових інструментів для

запобігання ухиленню від сплати податків міжнародними корпораціями. Проводиться інтенсивна робота щодо важливості міжнародного обміну податковими даними через цифрові платформи [7].

Вітчизняні дослідники (наприклад, Інститут економіки та прогнозування НАН України) аналізують виклики впровадження цифрових технологій в умовах недостатнього розвитку цифрової інфраструктури та необхідності адаптації законодавства. Особливу увагу приділено функціонуванню електронного кабінету платника податків та системі електронного адміністрування ПДВ.

Досвід Індії у впровадженні Податкової мережі товарів і послуг (GSTN) широко висвітлювався в наукових статтях та урядових звітах. Ця система є прикладом успішної інтеграції технологій адміністрування ПДВ.

Цікавим фактом для опису наукового огляду є естонська модель цифрового уряду, яка вважається однією з найефективніших. Естонська електронна податкова система дозволяє подавати податкові декларації за кілька хвилин завдяки автоматизації та інтеграції даних з банківськими та реєстраційними системами.

Штучний інтелект та великі дані в оподаткуванні: дослідники вивчають можливості використання машинного навчання для виявлення схем ухилення від сплати податків, прогнозування ризиків та аналізу великих обсягів даних. Особливу увагу варто приділити етичним викликам, пов'язаним з конфіденційністю даних [8].

Цифрова грамотність та адаптація платників податків: низка досліджень демонструє важливість підвищення рівня цифрової грамотності платників податків та підготовки персоналу фіскальних органів до ефективного використання нових технологій [4].

Огляд вітчизняної наукової літератури варто розпочати з наукового доробку О. Басюк, яка визначає зміни та тенденції у сфері державних фінансів, спричинені цифровізацією [9; 10]. Робота Д. Носенко безпосередньо пов'язана з темою нашого експерименту, але не враховує

особливості цифровізації [17]. Дослідження автора висвітлює загальні тенденції розвитку державних фінансів в умовах цифровізації в частині оподаткування [11].

У світовій фінансовій думці існує чимало наукових праць з подібної проблематики. Виділимо роботу М. Деверо та Д. Велла, які стверджують, що цифровізація загострила проблеми, які вже давно розбурхують існуючу систему міжнародного оподаткування, що зумовлює необхідність загальносистемного реформування та зосередження на «довгострокових» цільових реформаторських пропозиціях [2]. Схожі ідеї викладені у статті М. Девере у співавторстві з Р. де ла Феріа [3].

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Розглянуті дослідження підтверджують, що диджиталізація є ключовим трендом у податковому адмініструванні, який забезпечує: зростання податкових надходжень; спрощення процесів для платників податків; зниження корупції та зловживань. Проте залишаються актуальними питання щодо кібербезпеки, доступності цифрових технологій для всіх верств населення та необхідності міжнародної координації у сфері оподаткування. У дослідження зроблено акцент на характеристиці програмних продуктів для модернізації податкового адміністрування та визначено світові успішні практики, які могли б бути адаптовані до українських реалій.

Формулювання цілей статті. Метою огляду є порівняльна характеристика податкового навантаження європейських країн, визначення сучасних підходів до інтеграції діджиталізації в управління податками, вивчення ефективних інструментів цифровізації вітчизняних податкових органів, а також дослідження світового досвіду для формування рекомендацій щодо покращення податкового адміністрування.

Виклад основного матеріалу дослідження. В сучасних розвинутих ринкових відносин, податкова система стає одним із ключових інструментів регулювання економічних і соціальних процесів в будь-якій країні світу та є важливим показником розвитку і стабільності сфери господарської

діяльності людини. Найнижчі податки в світі, роблять будь-яку країну бажаною для ведення власної справи. Проведено детальний аналіз ряд європейських країн з точки зору оцінки ставок податків для здійснення бізнесу (табл. 1).

Таблиця 1

Порівняльна характеристика країн з найнижчим корпоративним податком у Європі

№ з/п	Країна	Ставки податку	Переваги
1	Ірландія	В Ірландії діють дві ставки податку на прибуток підприємств (ППП) - 25% для умовного торгового доходу і 12,5% для торгового доходу. Прибуток, отриманий з неторгових джерел, таких як оренда та інвестиції, також підлягає оподаткуванню за ставкою 25%.	Надзвичайно конкурентоспроможні ставки корпоративного податку. Високоосвічена та кваліфікована робоча сила. Сильний член ЄС з переважно англomовним населенням. Унікальне поєднання культур і стилів життя.
2	Кіпр	Податок на прибуток становить 12,5% від оподатковуваного прибутку, а податок на приріст капіталу - 20% від прибутку, отриманого через компанії, які генерують понад 50% вартості своїх активів на Кіпрі. ПДВ становить 19%, а спеціальний внесок на оборону - 17% для податкових резидентів Кіпру, які отримують дивіденди.	Стратегічне розташування на перехресті шляхів до Європи, Азії та Африки. Одна з найбезпечніших країн з гідним населенням і найкращим приватним сектором освіти в Європі. Відмінна система охорони здоров'я та дуже доступна нерухомість.
3	Болгарія	Податок на прибуток підприємств становить 10%. Ставка збору за експлуатацію морських торговельних суден - 10%. Податок на прибуток організаторів азартних ігор становить 15%.	У Болгарії одні з найнижчих зарплат у Європі, що робить її привабливою для власників бізнесу, які намагаються зменшити витрати на робочу силу. Внески на соціальне страхування із заробітної плати також є низькими.
4	Естонія	Стандартна ставка податку на прибуток підприємств (ППП) становить 20%, а якщо дивіденди виплачуються регулярно, застосовується знижена ставка ППП у розмірі 14%.	Англomовна, висококваліфікована робоча сила у сфері інформаційних технологій та професійних послуг. Податок на прибуток підприємств застосовується лише до прибутку.
5	Угорщина	Приріст капіталу, дивіденди та відсотки оподатковуються за єдиною ставкою 15%. Нерезиденти сплачують лише корпоративний податок на господарську діяльність.	Зручне географічне розташування. Створити компанію можна онлайн. Уряд пропонує численні програми підтримки та стимули для заохочення розвитку бізнесу та іноземних інвестицій.

Продовження табл. 1

6	Чехія	Ставка корпоративного податку становить 19%, а ставка податку на доходи фізичних осіб – 15% для осіб, які працюють за наймом і мають річний дохід 80 648,23 євро.	Чехія має вигідне розташування в Центральній Європі. Країна має стабільне бізнес-середовище з ефективними галузями промисловості.
7	Гібралтар	Стандартна ставка корпоративного податку становить 12,5%, і компанії, як правило, оподатковуються за територіальною ознакою.	ПДВ, податок на майно, податок на майно, податок на приріст капіталу чи податок на спадщину не вимагається.
8	Люксембург	15% для компаній з чистим оподатковуваним доходом, що не перевищує 175 000 євро; 17% для компаній, чий чистий оподатковуваний дохід перевищує 200 000 євро. Додатковий податок у розмірі 7% стягується як внесок у фонд зайнятості.	Країна має гарне сполучення з усіма великими містами Європи, що сприяє торгівлі та логістиці. Люксембург має сприятливе ділове середовище, політичну стабільність, сприятливу нормативну базу та ефективну бюрократію.
9	Боснія та Герцеговина	Ставка корпоративного податку становить 10%, що є дуже конкурентоспроможним. Стандартна ставка ПДВ становить 17%, а експорт обкладається нульовою ставкою. Податок на доходи, отримані від капіталу, авторського права та інших подібних джерел, сплачується за ставкою 13%.	Однією з ключових переваг є можливість обслуговувати як регіональний, так і європейський ринки. Уряд активно заохочує іноземні інвестиції за допомогою привабливих стимулів, таких як гранти, податкові пільги та підтримка, адаптована до різних галузей.
10	Чорногорія	Ставка податку на прибуток підприємств коливається від 9% до 15% і змінюється в залежності від доходу, отриманого бізнесом.	Корпоративні податки низькі, а система оподаткування нескладна. Витрати на утримання бізнесу чи компанії дуже низькі порівняно з іншими європейськими країнами.
11	Грузія	У країні діє єдиний податок з фізичних осіб 20%	Податки для бізнесменів низькі. Вартість проживання низька. Імміграційне законодавство плавне, і країна дозволяє подвійне громадянство.
12	Україна	На даний момент ставка корпоративного податку становить 18%. Прибуток, отриманий в Україні підприємствами, які не є податковими резидентами України, оподатковується за ставкою 15%.	Конкурентні корпоративні податки. Країна має кілька різних мікрокліматичних зон.

Джерело: [1]

Дані демонструють, що в Європі є країни з найнижчими податками (Болгарія, Боснія та Герцеговина) у розмірі 10 %. Проте, у Фінляндії найвищий показник прибуткового внеску у світі – 56,95 %. Далі – Данія (56,5 %), Австрія (55 %), Португалія (53 %), Швеція (52,85 %) та Бельгія (50 %). Однією з країн з високими податками є і Німеччина – ставка

прибуткового збору досягає 45 %, що значно вище за середній показник по ЄС (37,77 %).

В умовах глобалізації світової економіки та курсу України на інтеграцію до європейської спільноти все більшого значення набуває впровадження науково-технічних досягнень у функціонування фінансової системи. Важливим шляхом підвищення її ефективності є використання інноваційних цифрових технологій при формуванні фіскальної політики держави.

Наразі в нашій країні спостерігається дефіцит фінансових ресурсів, тому доцільним є впровадження цифрових сервісів для сплати обов'язкових платежів у роботу Державної податкової служби України, оскільки такі інноваційні технології можуть значно спростити сплату податків і зборів, підвищити якість обліку та скоротити час на проведення розрахунків з бюджетом. На користь діджиталізації операцій, пов'язаних з адмініструванням обов'язкових платежів, свідчить і той факт, що нові технології дозволяють суттєво зменшити витрати на їх здійснення та задовольнити бажання суб'єктів господарювання спілкуватися з податковими органами в режимі онлайн [16].

Податковий комплаєнс означає виконання податкових зобов'язань, встановлених законодавством. Однак традиційні методи є трудомісткими та заплутаними. Відсутність інформації з новин юрисдикції тягне за собою потенційні ризики, які можуть призвести до штрафних санкцій або пропущених строків. Наступна проблема - неточність розрахунків. Існує потреба у використанні програмного забезпечення для контролю за дотриманням податкового законодавства.

Для модернізації податкового адміністрування ми проаналізували найпоширеніші програмні продукти, які використовуються в господарській діяльності підприємств різних форм власності (табл. 2).

Слід зауважити, що вибір програмного забезпечення залежить від типу бізнесу та задач, які необхідно вирішити.

Таблиця 2

Характеристика програмних продуктів для модернізації податкового адміністрування

№ з/п	Назва програми	Основні характеристики	Плюси	Мінуси	Вартість
1	TaxJar	Найкраща платформа для малого та середнього бізнесу, використовує точні адреси, класифікує продукти і подає податкові декларації до встановленого терміну.	Надійні можливості автоматизації AutoFile. Відстеження порогового значення економічного зв'язку.	Додаткові автофайли можуть коштувати більше. Початковий план охоплює не всі регіони	Стартовий план: \$ 19/місяць. Професійний план: 99 \$ /місяць
2	Ловат	Система дотримання законодавства Lovat використовує геолокацію, щоб допомогти з підготовкою податків на місці в місцевих, державних і федеральних юрисдикціях.	Ряд інтеграцій з ринком. Технічна підтримка та навчальні ресурси. Можливості автоматизованого зберігання файлів. Оновлюється щомісяця.	Трохи дорожче. Додаткові збори за інтеграцію	Premium 450 \$, Standart 33 \$, Start-up 35 \$.
3	Блокнот	Надає набір інструментів брендингу, щоб налаштувати рахунок-фактуру в торговій точці. Точний розрахунок ставки податку з продажу, ПДВ за місцезнаходженням покупця.	Найкраще підходить для електронної комерції, творців контенту, підписки або послуг SaaS. Виставлення корпоративного рахунку при виїзді.	Досить низька кількість транзакцій на місяць у дешевших планах. Потрібен ширший діапазон дат у звітах.	Startup – 49 \$, Business – 99 \$
4	Vertex Inc	Vertex Cloud пропонує надійні варіанти звітності, автоматичні розрахунки податків і різні види підготовки податків.	Пропонує відмінні можливості інтеграції. Відмінне рішення для довідок про звільнення. Готує готові підписані звіти.	Без особливого тарифного плану. Інформацію про податки можна імпортувати лише у форматі XML	Індивідуальна ціна відповідно до виду бізнесу.
5	Точний податок	Розрахунок податку з продажів у режимі реального часу забезпечує точні ставки на основі місцезнаходження на касі.	Кілька інтеграцій електронної комерції. Безкоштовний калькулятор податку з продажу.	Немає належної структури ціноутворення.	Accurate Tax пропонує базове обслуговування та повністю кероване обслуговування.

Продовження табл. 2

6	Совос	Хмарне рішення Advanced Periodic Reporting (APR) допомагає перевіряти звіти в будь-якій податковій юрисдикції будь-якого регіону. Безпроблемна передача даних транзакцій і автоматизований розрахунок глобальних податків з продажів.	Ряд варіантів інтеграції. Перевірки відповідності для доставки в режимі реального часу. Надійна система відстеження транзакцій. Великий освітній ресурс і технічна підтримка	Без фіксованих цінових планів. Обробка винятків для кількох штатів — процес дуже ручний	Щоб отримати ціну, потрібні пропозиції
---	-------	---	--	---	--

Джерело: [12, 13, 14]

З огляду на інформацію, що представлена в таблиці 2, можна надати кілька рекомендацій щодо інструментів, які допомагають оптимізувати податкові результати. Серед найкращих програм для цього можна виділити наступні (рис. 1).

Перспектива цифровізації Державної податкової служби України є пріоритетним стратегічним планом на період 2022–2024 років. Для забезпечення ефективного управління фіскальною діяльністю визначено кілька ключових напрямів, таких як удосконалення та автоматизація робочих процесів і процедур, спрямованих на забезпечення безперебійної роботи зазначеного органу. Розробка та розвиток сучасної, стабільної та безпечної ІТ-інфраструктури є ключовим компонентом цього підходу.

Зазначена стратегія передбачає формування іміджу податкових органів як сучасної служби за європейським зразком, що користується високою довірою в суспільстві. Досягнення поставленого завдання планується шляхом розробки зручних і доступних сервісів для платників податків та впровадження системи зворотного зв'язку з ними. Не менш важливим напрямом розвитку є створення чіткого механізму автоматичного міжнародного обміну інформацією для посилення боротьби з ухиленням від сплати податків [18].

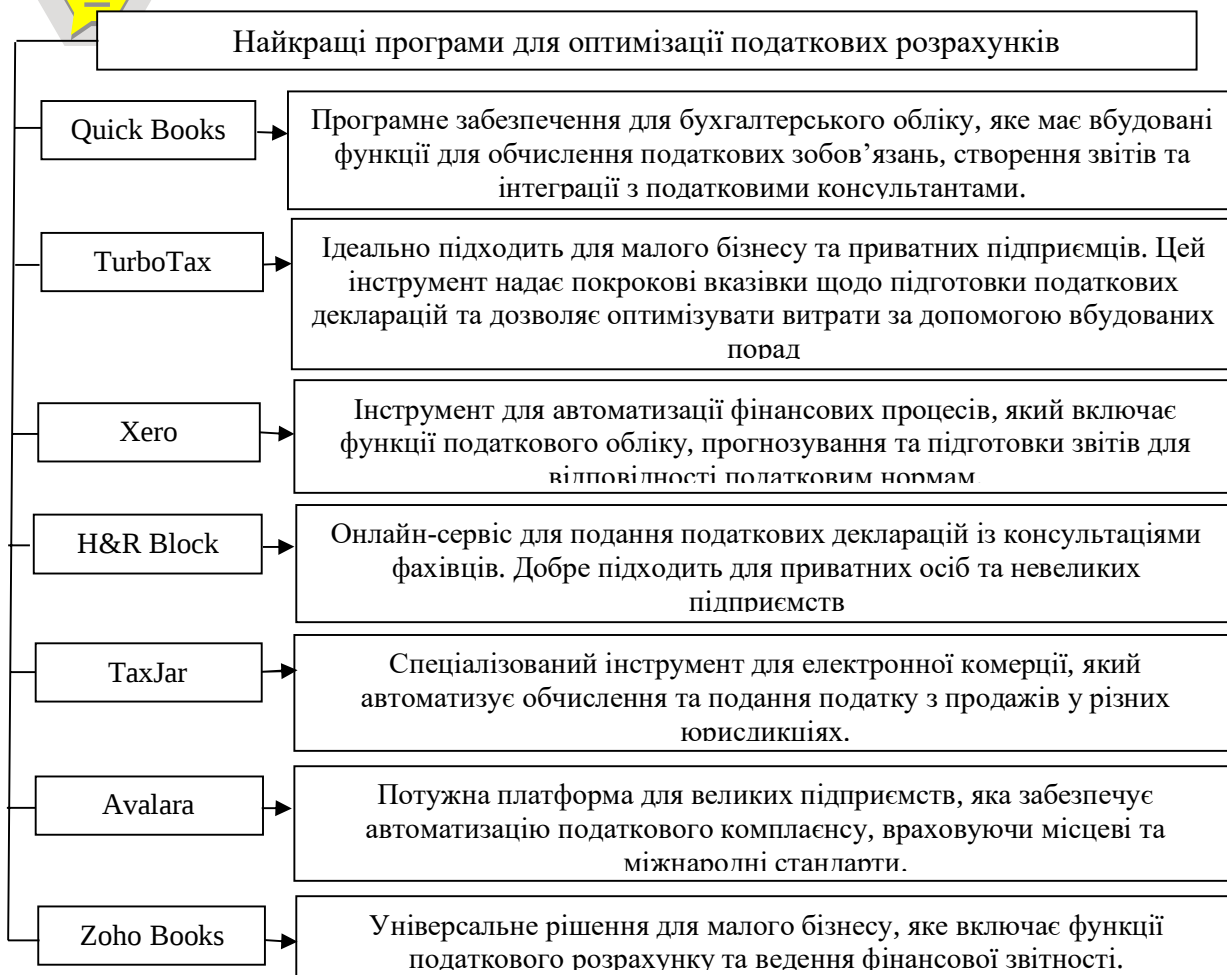

Рис. 1 Характеристика сучасних програми для оптимізації податкових розрахунків

Джерело: [15]

Сучасний стан цифровізації фіскальної служби спрямований на забезпечення ефективності адміністрування податків, оскільки для цього в Україні вже запроваджено низку сервісів [19], [5]:

Електронний кабінет платника податків дозволяє знайти інформацію про стан розрахунків з бюджетом, листування з податковими органами, містить відомості про дані бухгалтерського обліку, пошук інформації в реєстрах фіскальної служби, подання заяв, запитів, сплату зборів і платежів та інші електронні послуги;

відомості з реєстрів (дані про реєстрацію платників зборів і платежів, ПДВ, єдиного податку, реєстр страхувальників, відомості про РРО);

загальнодоступний інформаційно-довідковий ресурс (отримання відповідей на запитання Базі знань, останні зміни законодавства, нормативних документів, електронні довірчі послуги);

Служба «Пульс» ДПС (отримання інформації про протиправні дії чи бездіяльність (можливі корупційні ризики) посадових осіб фіскальної служби та її територіальних органів);

кваліфікований надавач електронних довірчих послуг;

електронна звітність (спеціалізоване клієнтське програмне забезпечення для формування та подання звітності до «Єдиного вікна подання електронної звітності»);

декларування громадян (адміністрування податкових декларацій про майновий стан і доходи).

Крім того, за допомогою порталу «Дія» платники можуть отримати низку послуг у сфері адміністрування податків, таких як: перегляд реєстраційно-облікових даних, банківських рахунків та стану його розрахунків з бюджетом; отримання відомостей з Державного реєстру фізичних осіб про виплачені доходи та утримані з них збори; подання декларацій для фізичних осіб-підприємців – платників єдиного внеску [18].

Висновки. Значні податкові ставки не характеризують незадовільний стан економіки країни, одним з пояснень може бути розвинена система соціального забезпечення та інфраструктури. Низькі податкові зобов'язання не завжди стимулюють економічне зростання, навіть призводять до дефіциту бюджету та обмеження можливостей держави для інвестицій. Кожна країна повинна знайти свій оптимальний рівень податків, який забезпечить баланс між інтересами держави, бізнесу та громадян. Важливо, щоб збори і платежі збиралися ефективно і не створювали додаткових бар'єрів для ведення господарської діяльності: чим прозоріша система, тим менше можливостей для ухилення від сплати.

Вітчизняна податкова система потребує більшої цифровізації та автоматизації – спрощення подання звітності допоможе громадянам

розібратися з складними процесами звітування та сплати зборів і платежів. Даний підхід стимулює громадян уникати податкових злочинів та збільшить обсяги фіскальних надходжень до бюджету.

Україна досить активно працює над діджиталізацією зборів і платежів, зокрема через впровадження таких інструментів, як портал «Дія», електронний кабінет платника податків та система електронного документообігу MEDoc. Проте, для подальшого розвитку можна звернути увагу на світові успішні практики, які могли б бути адаптовані до українських реалій. Насамперед, корисною є естонська програма Estonian Tax and Customs Board, що є одним із лідерів у діджиталізації державних послуг в Євросоні. Система дозволяє громадянам і підприємствам подавати податкові декларації за декілька хвилин автоматизованої інтеграції з банківськими та бухгалтерськими мережами. Перевагами впровадження даного продукту: повна інтеграція з іншими державними реєстрами; зручний інтерфейс для податкових декларацій; автоматичне заповнення даних із банків та підприємств.

Вдосконалення цифровізації та автоматизації в національній податковій системі має великий потенціал для покращення її ефективності та прозорості. Впровадження сучасних інформаційних технологій спростить процеси подання звітності для фізичних та юридичних осіб, зменшить бюрократичні перешкоди зі скороченням часу, необхідний для виконання фіскальних обов'язків, що дозволить платникам податків більш ефективно управляти своїми фінансами і зосередити увагу на розвитку власної господарської діяльності.

Список використаних джерел:

1. 11 найкращих країн Європи з низьким рівнем оподаткування, про які варто знати. URL: <https://www.doola.com/uk/blog/top-11-low-tax-countries-in-europe-you-need-to-know/>.

2. Devereux, Michael P., and John Vella. 2014. «Are We Heading for a Corporation Tax Fit for the 21st Century?» Fiscal Studies 35 (4): 449-75.

3. Devereux, Michael, and R. de la Feria. 2014. «Defining and Implementing a Destination-Based Corporate Tax». Centre for Business Taxation Working Paper 14/07 Oxford University, Oxford.

4. How governments are expanding their tech toolboxes for tax collection. EY. URL: https://www.ey.com/en_sk/tax/how-us-tax-reformmay-carry-hidden-costs-for-workers.

5. Khomovyi S. M., Svynous I. V., Tomilova-Yaremchuk N. O., Khomovyi M. M., Lytvynenko V. S. Development of the digital economy in the accounting and management system of agricultural enterprises in Ukraine and the world. The 16th International scientific and practical conference «Modern directions of scientific research development» (September 7-9, 2022) BoScience Publisher, Chicago, USA. 2022. pp. 261-270.

6. Tax Administration 2021-2022: Comparative Information on OECD and other Advanced and Emerging Economies. URL: <https://doi.org/10.1787/1e797131-en>.

7. Tax Administration 2022: Comparative Information on OECD and other Advanced and Emerging Economies. Data tables. URL: https://read.oecdilibrary.org/taxation/tax-administration2022_5711f734en#page184.

8. Tax authorities are going digital. Stay ahead and comply with confidence. 2017. URL: https://assets.ey.com/content/dam/ey-sites/eycom/en_gl/topics/digital/ey-tax-authorities-are-goingdigital.pdf.

9. Басюк О. П. Рекомендації до впровадження технологій розподіленого реєстру (блокчейн) у публічний сектор України на основі світового досвіду. Актуальні проблеми державного управління. 2023. № 1 (62). С. 131-154. DOI: <https://doi.org/10.26565/1684-8489-2023-1-08>

10. Басюк О. П. Цифрові технології в оптимізації бюджетного процесу: кращий світовий досвід та висновки для України. Актуальні проблеми державного управління. 2022. № 1 (60). С. 116-131. DOI: <https://doi.org/10.26565/1684-8489-2022-1-08>.

11. Глущенко, О., Хмельков, А., Дячек, О., Бабаєв, В., Громов, С. (2024). Цифрові технології управління публічними фінансами: податковий аспект. Ефективна економіка, № 3 (2024). DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.3.11>

12. Динаміка цифрової трансформації соціально-економічних та екологічних систем / В. І. Вороненко та ін. Агросвіт. 2022. № 15-16. С. 15-22. URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/89229> (дата звернення 07.12.2024).

13. Електронні сервіси, розміщені на офіційному веб порталі ДПС. Державна податкова служба України. URL: <https://tax.gov.ua/diyalnist-elektronnyi-servisi/elektronni-servisi-/>

14. Електронні сервіси. Державна податкова служба України. URL: <https://tax.gov.ua/diyalnist-elektronnyiservisi>.

15. Жигалкевич Ж. М., Залуцький Р. О. Діджиталізація як основний фактор розвитку бізнес-структур. Ефективна економіка. 2020. № 11. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8380>.

16. Наказ ДПС України від 22.11.2021 № 965 «Про затвердження місії та Стратегічного плану Державної податкової служби України на 2022 – 2024 роки». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0965912-21#Text>.

17. Носенко, Д. (2022). Оцінка передумов реалізації сучасних технологій податкового контролю за розмиванням податкової бази й приховуванням прибутку. Соціальна економіка, (64), 137-148. <https://doi.org/10.26565/2524-2547-2022-64-12>

18. Офіційний веб портал Дія. Бізнес національного проєкту Дія. Бізнес. URL: <https://business.diia.gov.ua/cases/opodatкування/podatkovy-poslugi-v-dii>.

19. Цифрова трансформація. URL: https://en.wikipedia.org/wiki/Digital_transformation (дата звернення 15.12.2024).